

CARL JÓHAN JENSEN

HVØRKISKYN Arga og vísa á loynibøli

Nógv kann sigast um yrkingarnar hjá Carl Jóhan Jensen. Føroyska forlagið í Keymannahavn, Mentunargrunnur Studentafelagsins, hevur hetta at siga um nýggjasta savn hansara "Hvørkiskyn":

Carl Jóhan Jensen er nú aftur í leikum við einum nýggjum yrkingasavni. «Hvørkiskyn» eitur tað. Frammanundan hevur hann givið út fyra yrkingasøvn og eina stutta skaldsøgu og i vetur fekk hann M.A. Jacobsen Heiðurslønina fyri Fagurbókmentir.

Carl Jóhan hevur eitt stak egð skringarlag, sum mangan ger yrkingarnar torskildar, leggur tú tær ikki eina við at arbeiða teg niður i tær. Tá er fongurin afturfyrí ofta nógv størri enn møðin, og hjá lærarum við divri eru tekstirnir hjá Carl ein sjálvsagdur lutur at glimast við i timunum i føroyskum. Til dømis kunnu teir nýtast til at koyra undir sovandi næmingar. Mangt kann kanska sigast um yrkingarnar hjá Carl Jóhan Jensen. At tær eru keðsamar, man ikki vera teirra millum. Tær arga, tær øsa, tær erta, men tær geva eisini innlit, lata nýggjar heimar upp, leiða teg inn i málsins kurpali og skot, visa

tær á loynibøli, tú ikki vart varur við.

Inngangsróðini eru hesi reitandi úr Markusi: «Hvi krevur hendan slektin eitt tekin? Sanniliga sigi eg tykkum: Ikki skal nakað tekin verða givið hesi slekti!» Við hesum megnarorðum dansandi fyri eygunum, kann lesarin ikki ákæra skaldið fyri at hava lopið ávaringar um. Nú so nógv yrkingasøvn eru komin frá skaldinum, er tørvurin kanska ikki tann sami á tilikum. Vinir og figgindar hava longu bólkað seg.

Málið er bæði amboð og tilfar, ella við orðum yrkjarans: «málið er søgn». Og hann fer rannsóknarferðir niður i málið, kroystir seg inn i rivuna millum málið og veruleikan, og roynir at gera lesaran varan við gloppið. Visir á, at mál ikki einfalt er mál, at teknmyndirnar, teknið, orðið, ikki bert sipar til eitt ávist fyrbrigði, men til eina skipan av mentunarligum eindum.

Johannes Cramer Møller í Norðurlandahúsinum:

Rørsla, sum brýtur mørk

Mette Bleken Kløvstad og Tróndur Patursson hava ummælt framsýningina hjá danska listamanninum Johannes Cramer Møller í Norðurlandahúsinum.

Framsýningin endar sunnudagin 6. mai.

Ummælið er skrivað á norskurum, Mette Bleken Kløvstad er norsk, og tá vit á blaðnum ikki hava tær stundir, neyðugur eru til tess at gera eina so góða týðing, at onki í upprunatekstinum fer fyri skeytið, prenta vit ummælið á norskurum. Júst i ummælum er umráðandi, at sjónarmiðini ikki bronglast í vánaligari týðing. So vónandi skilja lesararnir støðu okkara og bera yvir við okkum. **hd**

Johannes Cramer Møller er millum fremstu glaslista-fólk í Danmark. Hann arbeiðir í atelierinum hjá Per Hebsgaard, sum Tróndur Patursson eisini plagar at brúka.

Bevegelse og menneskelig gjenkjennelse. Det er essensen i danske Johannes Cramer Møllers kunst som nå er å oppleve i Klingran i Nordens Hus. Skulpturer i tre, bronse og keramikk fyller det rommet hvor glassveggene nå er dekorert med spennende arbeider i glass.

Den danske kunstneren har flere uttrykksformer som nå kan oppleves som en helhet. Hver for seg er arbeidene fullendte, men sammen skaper de ennå en dimensjon til opplevelsen. Plasseringen av de forskjellige arbeidene i rommet og i forhold til hverandre er ikke uten betydning for uttrykken de gir — og inntrykket vi som betraktere får.

De fire bronseskulpturene er plassert nede på scenegulvet hvor de står i ensom majestet. Men likevel fyller de plassen, fra ulike vinkler beveger de seg, bærer bud om sine personlige historier. Den gamle vandringsmannen fra skog eller fjell, ørkenvandrer eller kanskje er det byboeren som hilser oss? De har alle en utstråling som forteller om deres sjel. Det er ikke døde figurer, det er menneskeskjebner Johannes Cramer Møller har skapt.

De små keramikkskulpturene er kanskje mer forarbeider og skisser å regne. Også de har et budskap — som spesielt kommer fram når de er plassert i sammenheng — som en installasjon. Tankene går til den primitive, opprinnelige kunsten. Nettopp det er alle tings opphav. Derfor talar Cramer Møllers kunst ut over de rammene som er satt.

Også i trykket som er med i utstillingen bruker kunstneren de enkle geometriske former.

En trestamme kan være mer enn en trestamme. Med enkle økehogg eller

skår med motorsag blir de vakre skulpturer. En kvinnelig torso åpenbarer seg mildt. I det grove treet finner vi sart hud. Så selvfølgelig og samtidig genialt.

I glasskulpturene er det også nerve. Her har kunstneren funnet sin egen stil: Glassplater på hverandre, i mellom er det lagt metaller som messing, bly, kobber, gull eller sølv. Dette kan gi forunderlige farger, og en garantert skulpturell virkning. Derfor blir de flate glassarbeidene til

skulpturer.

Motsetningene i glassarbeidene skaper spennning — også bokstavelig. Metallene og glasset har ulike smeltepunkt, noe som gir variasjon og en usikkerhetsfaktor. Holder det eller sprekker det? Prosessen er spennende fra den første tanke og idé til det ferdige arbeid kan stilles ut.

I sine glassarbeider har Johannes Cramer Møller forent både maleri, tegning, skulptur og lys. Menneskene synes å være på vei ut av glasset — ent-

en de våkner og strekker seg ut av «rammen» eller de kommer gående mot deg. I Klingran er Cramer Møllers skulpturer levende, der de kommer inn fra hav og himmel.

POULINA

Framsýningin hjá Poulinu Joensen í Smíðjuni í Lítluvík er opin í dag og í morgin kl. 15.00 - 20.00.